



EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za vanjske poslove

2013/2152(INI)

30.8.2013

NACRT IZVJEŠĆA

o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2012.
godinu i politici Europske unije na tu temu
(2013/2152(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Eduard Kukan

PR_INI

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2012. godinu i politici Europske unije na tu temu

(2013/2152(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o pravima čovjeka (UDHR) i ostale sporazume o ljudskim pravima i instrumente usvojene na razini UN-a,
- uzimajući u obzir članak 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2012. godinu kojeg je Vijeće usvojilo 6. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2012. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2011. godinu i politici Europske unije na tom području¹,
- uzimajući u obzir strateški okvir EU-a za ljudska prava i demokraciju (11855/2012) te akcijski plan za njegovo provođenje koji je Vijeće za vanjske poslove usvojilo 25. lipnja 2012.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2012. o reviziji strategije EU-a o ljudskim pravima²,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2012/440/ZVSP o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za ljudska prava³,
- uzimajući u obzir svoju preporuku od 13. lipnja 2012. o posebnom predstavniku Europske unije za ljudska prava⁴,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 14. svibnja 2012. o „Povećanju utjecaja razvojne politike Europske unije: plan za promjenu”,
- uzimajući u obzir svoju preporuku o reviziji organizacije i djelovanja Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS) koju je uputio 13. lipnja 2013. visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, potpredsjedniku Europske komisije, Vijeću i Komisiji (2012/2253(INI)),⁵
- uzimajući u obzir smjernice Europske unije o ljudskim pravilima i međunarodnom

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0503.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0504.

³ SL L 200, 27.7.2012., str.21.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0250.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0278.

humanitarnom pravu¹,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2013. o 22. sjednici Vijeća Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima (2013/2533(RSP))²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. studenog 2011. o podršci EU-a Međunarodnom kaznenom sudu: suočavanje s izazovima i prevladavanje poteškoća³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. prosinca 2011. o reviziji Europske politike susjedstva⁴,
 - uzimajući u obzir zajedničko priopćenje Europske komisije i visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 20. ožujka 2013. naslovljeno „Europska politika susjedstva: Rad usmjeren na snažnije partnerstvo” (JOIN(2013)4) te priopćenje od 25. svibnja 2011. naslovljeno „Novi odgovor na susjedstvo u promjenama: Pregled Europske politike susjedstva” (COM(2011)0303),
 - uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću od 29. ožujka 2012. o načinima moguće uspostave Europske zaklade za demokraciju (EED)⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2011. o vanjskoj politici EU-a koja podržava demokratizaciju⁶,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju Generalne skupštine UN-a od 20. prosinca 2012. (A/RES/67/176) o moratoriju na izvršavanje smrtne kazne,
 - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325, 1820, 1888, 1889 i 1960 o ženama, miru i sigurnosti,
 - uzimajući u obzir izvješće o pokazateljima EU-a koji se odnose na jedinstven pristup u provedbi rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 i 1820 o ženama, miru i sigurnosti koje je Vijeće Europske unije usvojilo 13. svibnja 2011.,
 - uzimajući u obzir rezolucije Ujedinjenih Naroda o pravima djece, a posebice Rezoluciju od 4. travnja 2012.,
 - uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenja Odbora za razvoj i Odbora za prava žena i jednakost spolova,
- A. budući da su različiti tranzicijski procesi kojima su obuhvaćeni i narodni ustanci, sukobljavanje i situacije poslije sukoba te nedovršeni procesi tranzicije u autoritativnim državama nametnuli značajne izazove politikama Europske unije u njihovom nastojanju

¹ http://www.eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0055.

³ SL C 59E, 28.2.2012., str.150

⁴ SL C 168E, 14.6.2013., str. 26.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0113.

⁶ SL C 291E, 4.10.2011., str. 171.

da podrže ostvarivanje ljudskih prava i demokracije u svijetu; budući da godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2012. godinu ukazuje na potrebu da Europska unija nastavi razvijati politiku prilagodljivih odgovora; budući da osnovni kriterij pri odabiru politike EU-a predstavlja njihova otpornost i odlučnost da ostanu vjerne temeljnim vrijednostima Europske unije u izazovnim vremenima u kojima se nalaze pod pritiskom drugih političkih ciljeva i interesa;

- B. budući da članak 21. Ugovora iz Lisabona obvezuje Europsku uniju da se u svojem vanjskopolitičkom djelovanju rukovodi načelima demokracije, vladavine prava, univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanjem ljudskog dostojanstva i prava manjina, načelima jednakosti i solidarnosti te da poštuje načela iz Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava;
- C. budući da su kopenhaški politički kriteriji koji se odnose na „stabilnost institucija koje jamče ostvarivanje demokracije, vladavinu prava, ljudska prava te poštivanje i zaštitu manjima” i dalje glavna osnovica procesa širenja;
- D. budući da su ustanci u arapskom svijetu potaknuli Europsku uniju na priznanje o neuspješnosti prošlih politika te iznjedrili snažniju potrebu za usvajanjem pristupa „više za više” u reviziji Europske politike susjedstva, utemeljenoj na nastojanju da se „razina podrške Europske unije prilagodi partnerima s obzirom na postignuti napredak u provedbi političkih reformi i uspostavljanju snažnije demokracije”, kao i uspostavi slobodnih i poštenih izbora, omogućavanju slobode udruživanja, izražavanja i okupljanja, uvođenju slobodnih tiskovina i medija te primjeni vladavine prava čijom provedbom upravlja neovisno sudstvo;
- E. budući da se u zaključcima Vijeća, koji su usvojeni u svibnju 2012., o Planu Europske komisije za promjenu razvojne politike Europske unije izričito navodi da će „pružanje podrške partnerima biti prilagođeno njihovoj razvojnoj situaciji, nastojanjima i ostvarenom napretku na području ljudskih prava, demokracije, vladavine prava i dobrog upravljanja”; budući da se u posljednjem zajedničkom stajalištu EU-a o formu održanom na visokoj razini, čija je tematika bila učinkovitost pružanja pomoći, zahtijeva da se treba omogućiti sistematsko vođenje u postupku razvoja suradnje do postizanja „demokratskog vlasništva” u kojem su države partnerice odgovorne za promoviranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva i jačanje uloge parlamenta, lokalnih vlasti, nacionalnih revizijskih institucija i slobodnih medija;
- F. budući da je Vijeće Europske unije usvojilo u lipnju 2012. strateški okvir za ljudska prava i demokraciju te akcijski plan za njegovo provođenje, čime je obvezalo institucije EU-a na ostvarivanje nekoliko značajnih političkih ciljeva, budući da je Vijeće Europske unije u srpnju 2012. uvelo novu dužnost i imenovalo po prvi puta posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava; budući da postupak usvajanja novog akcijskog plana za provedbu strateškog okvira za ljudska prava i demokraciju mora započeti u proljeće 2014. godine kako bi njegova primjena započela u siječnju 2015. godine kada se provedba sadašnjeg plana završi;
- G. budući da je Europska zaklada za demokraciju osnovana u listopadu 2012. godine čija je glavna zadaća pružanje izravnih dotacija prodemokratski nastrojenim aktivistima ili organizacijama koje se bore za provedbu demokratske tranzicije u europskom susjedstvu i

šire;

- H. budući da je osnivanje Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS) bilo popraćeno uvjerenjima kako bi pružanje podrške ljudskim pravima i demokraciji predstavljalo značajan rizičan izazov za novu diplomatsku službu EU-a; budući da mreža izaslanstava EU-a diljem svijeta pruža dodatne mogućnosti potpredsjedniku Komisije/visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (VP/HR) u provedbi politika EU-a o ljudskim pravima;
- I. budući da je Europski parlament u svojim rezolucijama o prošlom godišnjem izvješću i reviziji strategije EU-a o ljudskim pravima (oba dokumenta su bila usvojena u prosincu 2012.) istaknuo potrebu za promjenom vlastite prakse kako bi se ljudska prava stavila u središte njegovih aktivnosti i donijele hitne rezolucije u svezi s demokracijom, ljudskim pravima i vladavinom prava;
- J. budući da podaci prikupljeni putem Eurobarometra Europskog parlamenta kojim se ispitivalo javno mnjenje u 27 država članica EU-a tijekom listopada i prosinca 2012. godine pokazuju da je zaštita ljudskih prava i dalje najvažnija odrednica stanovnicima Europske unije; budući da je vrlo važna dosljedna provedba izrečenih obveza EU-a kojima se želi podržati ostvarivanje ljudskih prava i demokracije u vanjskim politikama kako bi se održao u cijelosti kredibilitet vanjske politike EU-a;
- K. budući da je u prosincu 2012. godine Europska unija primila Nobelovu nagradu za doprinos u promicanju mira i pomirenja, demokracije i ljudskih prava u Europi;

Opći zahtjevi

- 1. smatra da je potrebno postaviti ljudska prava u središte odnosa Europske unije sa svim trećim državama te sa svojim strateškim partnerima; ističe da politika EU-a o ljudskim pravima mora biti usklađena s obvezama koje proizlaze iz Ugovora kako bi se izbjeglo postojanje dvostrukih standarda u vanjskim politikama;
- 2. poziva VP/HR, posebnog predstavnika Europske unije za ljudska prava i EEAS da nastave s provedbom ovih obveza te da postave ljudska prava i demokraciju kao okosnice u svim odnosima EU-a s njezinim partnerima, čak i na najvišim političkim razinama, primjenom odgovarajućih instrumenata vanjske politike Europske unije;
- 3. prepoznaće ključnu ulogu koju civilno društvo ima u zaštiti i promicanju demokracije i ljudskih prava; poziva VP/HR da uspostave usku suradnju s civilnim društvom; smatra da EU treba i dalje pružati punu potporu braniteljima slobode, demokracije i ljudskih prava širom svijeta;

Godišnje izvješće EU-a za 2012.

- 4. pozdravlja usvajanje godišnjeg izvješća EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2012. godinu; pohvaljuje VP/HR za njezinu prezentaciju izvješća na plenarnom zasjedanju Europskog parlamenta u lipnju 2013. godine; poziva na nastavak provedbe ove prakse kao i aktivnog te konstruktivnog dijaloga među institucijama EU-a prilikom pripremanja budućih izvješća;

5. smatra da godišnje izvješće mora postati osnovno sredstvo za vođenje komunikacije i rasprave o aktivnostima koje EU provodi na području ljudskih prava i demokracije; stoga pozdravlja nastojanje VP/HR te EEAS-a da koriste godišnja izvješća EU-a kao izvješća o provedbi strateškog okvira EU-a za ljudska prava i demokraciju te njegovog akcijskog plana;
6. u godišnjem izvješću navodi bilješke o akcijama koje je poduzeo posebni predstavnik Europske unije za ljudska prava i potiče VP/HR i EEAS da primjene detaljnije analize, posebice kada je riječ o njegovom djelovanju u provedbi strateškog okvira i akcijskog plana, kako bi se dao prikladan opis njegove uloge i posla kojeg obavlja;
7. prepoznaje napore uložene da se sastavi i navede u državnim izvješćima popis različitih akcija koje Europska unija provodi na području ostvarivanja ljudskih prava i potpore demokraciji čime će se prikupiti mnoštvo podataka o radu institucija Europske unije diljem svijeta; međutim žali što državna izvješća još uvijek nemaju sistematičan, pregledan i suvisao format koji bi omogućio detaljniju analizu utjecaja i učinkovitosti djelovanja koje provodi Europska unija;
8. ponavlja svoje stjalište da državna izvješća moraju sadržavati posebne rezultate mjerena, utemeljenog na pokazateljima, kako bi se izvršila procjena pozitivnih i negativnih kretanja, procijenila učinkovitost akcija koje provodi Europska unija i postavili temelji za prilagodbu razine podrške koju pruža EU s obzirom na postignuti napredak na području ljudskih prava, demokracije, vladavine prava i dobrog upravljanja;
9. pozdravlja napore koji se ulažu da se uključe u godišnje izvješće aktivnosti koje provodi Europski parlament te snažno potiče VP/HR i EEAS da navedu koje akcije Europska unija provodi sukladno donesenim rezolucijama Parlamenta;

Okvir politike Europske unije

Strateški okvir i njegov akcijski plan provedbe

10. ponovno izražava svoju zadovoljstvo što strateški okvir EU-a za ljudska prava i demokraciju te akcijski plan za njegovo provođenje čine pokretačku okosnicu u uvođenju i usmjeravanju ljudskih prava u svim vanjskim politikama EU-a; naglašava potrebu za postizanjem općeg dogovora između institucija EU-a i država članica te snažnije koordinacije politika EU-a o ljudskim pravima;
11. ističe iznimnu važnost učinkovite i dostojarne provedbe navedenih obveza u okviru strateškog okvira i akcijskog plana; naglašava da vjerodostojnost provedbe politika ljudskih prava zahtijeva izdvajanje dovoljnih sredstava i njihovo stalno spominjanje na visokoj političkoj razini, kao što su sastanci ministara i sastanci na vrhu s trećim zemljama;
12. navodi da će se provedba trenutačnog akcijskog plana završiti do kraja 2014. godine; očekuje da VP/HR i EEAS započnu pravodobno s revizijom i konzultacijama s državama članicama, Komisijom, Parlamentom i civilnim društvom kako bi se usvojio novi akcijski plan čija će provedba započeti u siječnju 2015. godine;

Posebni predstavnik Europske unije za ljudska prava

13. prepoznaće važnost mandata koji je dodijeljen prvoimenovanom posebnom predstavniku za ljudska prava, potiče posebnog predstavnika Europske unije da poveća vidljivost, istaknutost, dosljednost i učinkovitost politike EU-a o ljudskim pravima te prilikom obavljanja svoje dužnosti da pronade ravnotežu između javne i tihe diplomacije; ponavlja svoju preporuku da poseban predstavnik Europske unije redovito podnosi Parlamentu izvješće o svojim aktivnostima;
14. pohvaljuje posebnog predstavnika Europske unije za otvorenosti dijaloga između Europskog parlamenta i civilnog društva, uslijed kojeg je došlo do uspostave tako važne prakse čija bi se provedba trebala ojačati i nastaviti kako bi se osigurala potrebna transparentnost i učinkovitost; štoviše, izražava zadovoljstvo zbog pažnje koju posebni predstavnik Europske unije posvećuje određenim zemljama, uključujući Rusiju, Egipat i Bahrein;
15. pozdravlja činjenicu da je suradnja s posebnim predstavnikom Europske unije za ljudska prava bila dijelom mandata posebnog predstavnika Europske unije zaduženog za područje Sahela te zahtijeva od Vijeća i VP/HR-a da usvoje ovu praksu za buduće mandate posebnih predstavnika Europske unije koji će biti zaduženi za pojedino geografsko područje;

Smjernice Europske unije o ljudskim pravima

16. pozdravlja usvajanje smjernica Europske unije o slobodi vjere i uvjerenja te pravima članova zajednica LGBT; no, podsjeća EEAS na pridržavanje dobre međuinstitucionalne prakse i pravodobno uključivanje zajedno s odgovarajućim političkim tijelima unutar Europskog parlamenta; pohvaljuje usvajanje prakse za pregledavanje i reviziju starih smjernica od strane EEAS-a i Vijeća; potiče EEAS na usvajanje strožeg postupka revizije koji će uključivati konzultacije s dionicima u svrhu prilagodbe promjenjivim okolnostima;
17. zahtijeva od EEAS-a i Vijeća da posebnu pozornost pridaju pravilnoj izradi planova za provedbu smjernica; preporučuje podizanje svijesti kod članova izaslanstava EEAS-a, EU-a i diplomata država članica te njihovo usavršavanje; izražava posebnu zbrinutost u pogledu uključivanja smjernica u međunarodno humanitarno pravo te smjernica o mučenju i drugim okrutnim, neljudskim ili ponižavajućim postupcima;

Dijalog o ljudskim pravima s trećim zemljama

18. navodi stalno nailaženje na poteškoće pri postizanju konkretnog napretka u nekoliko dijaloga i konzultacija o ljudskim pravima koji se vode na razini Europske unije; potiče Europsku uniju na pronalaženje novih načina vođenja smislenijeg dijaloga s dotičnim zemljama; naglašava potrebu za ustrajanjem na odlučnoj, ambicioznoj i transparentnoj politici o ljudskim pravima u ovim dijalozima; stoga poziva EU na donošenje jasnih političkih zaključaka u slučajevima kada dijalog o ljudskim pravima nije konstruktivan, te je potrebno staviti značajniji naglasak na politički dijalog, postupke i javno pregovaranje; osim toga, upozorava na sporedne rasprave o ljudskim pravima koje se vode na razini daleko nižoj od visoke razine na kojoj se odvijaju politički dijalozi;

Državne strategije o ljudskim pravima i žarišne točke ljudskih prava

19. navodi napore koje EEAS ulaže kako bi doveo do kraja prvu fazu u razvoju državnih strategija o ljudskim pravima; ponovno ističe svoju podršku u postizanju cilja kojim se upravljanje nad državnom strategijom ustupa lokalnom izaslanstvu kako bi se istodobno osigurala kontrola kvalitete na razini sjedišta; no, žali zbog postojanja manjka transparentnosti u pogledu sadržaja državnih strategija;
20. pozdravlja skori završetak uspostave mreže za ljudska prava sa žarišnim točkama pri izaslanstvima EU-a; poziva VP/HR i EEAS da izrade plan o načinu korištenja ove mreže kako bi se iskoristio njezin puni potencijal;

Uvjetovanost ljudskih prava u trgovinskim povlasticama i vanjskim sporazumima

21. podržava praksu uvođenja pravno obvezujućih odredbi o ljudskim pravima u međunarodne sporazume EU-a i smatra da bi ove odredbe trebali sadržavati svi sektorijalni trgovinski sporazumi;
22. naglašava da Parlament može uskratiti svoj pristanak za potpisivanje međunarodnih sporazuma kada dolazi do ozbiljne povrede ljudskih prava, kao što se dogodilo u slučajevima zaključivanja Sporazuma o partnerstvu i suradnji (SPS) s Turkmenistanom ili tekstilnog protokola u okviru Sporazuma o partnerstvu i suradnji između EU-a i Uzbekistana;
23. pozdravlja nastavak provedbe Općeg sustava povlastica (GSP+) koji omogućava zemljama korištenje dodatnih povlaštenih tarifa kao poticaj za ratifikaciju i provedbu temeljnih 27 konvencija o ljudskim pravima, radu i okolišu; ističe da prednosti koje pruža Opći sustav povlastica (GSP+) mogu koristiti isključivo zemlje koje su ratificirale i uspješno primjenile navedene konvencije; podsjeća na mogućnost privremenog korištenja prednosti Općeg sustava povlastica (GSP+) koje mogu iskoristiti zemlje u kojima se krše ljudska prava; stoga poziva Europsku komisiju da prilikom provedbe aktivnosti nadzora otvoriti nove komunikacijske kanale i detaljno se konzultira s velikim brojem partnera, uključujući i Europski parlament, lokalno civilno društvo i društvene aktere; poziva Europsku komisiju da izvrši procjenu javne dostupnosti GSP+-a s ciljem poboljšanja njegove transparentnosti i učinkovitosti;
24. osim toga, poziva EU da definira i usvoji posebne smjernice koje se odnose na politiku učinkovitog uključivanja ljudskih prava u sporazume o trgovini i ulaganju s ciljem postizanja metodološke dosljednosti i strogosti u procjeni utjecaja na ljudska prava;

Politika Europske unije u procesima tranzicije

25. navodi očite dokaze iz prethodnih godina koji potvrđuju iznimnu važnost vanjske politike EU-a koja pravilno usmjerava razvoj dinamičnog procesa tranzicije u trećim zemljama; potiče EU da nastavi učiti iz prošlih iskustava, kako pozitivnih tako i negativnih, kako bi izbjegla ponavljanje određenih političkih pogrešaka te uspostavila najbolje prakse koje će biti usmjerene i djelovati na konsolidaciju procesa demokratizacije; uviđa potrebu za primjenom fleksibilnije politike u različitim situacijama te potiče razvoj političkih instrumenata koji se mogu iskoristiti u različitim scenarijima tranzicijskog procesa kako bi

se na fleksibilniji i odgovarajući način uključila ljudska prava i mjere za podupiranje demokracije u pristup EU-a;

26. ističe da se proces političke tranzicije i demokratizacije treba provoditi usko poštujući ljudska prava uz promicanje pravde, odgovornosti, pomirenja, vladavine prave te izvršiti uspostavu demokratskih institucija; naglašava važnost pronalaska rješenja za kršenja ljudskih prava koja su počinjena od strane bivših režima; ustraže da se Europska unija uvijek zalaže za kontekstualno osjetljiv pristup tranzicijskom pravu;
27. ističe da Europska unija mora pružiti sveobuhvatnu podršku zemljama koje su se riješile autoritativnih režima i trenutačno se nalaze u postupku prijelaza na demokraciju; podsjeća da su policija, vojska i sudstvo često korišteni kao mehanizmi za sistematsko kršenje ljudskih prava; stoga ističe da se institucionalna reforma tih tijela treba provesti kako bi se postigla veća učinkovitost i transparentnost u procesima tranzicije;
28. smatra da su vanjski finansijski instrumenti Europske unije važan alat za promicanje i zaštitu vrijednosti EU-a u inozemstvu; u tom pogledu pozdravlja nastojanje da ljudska prava, demokracija i vladavina prava postanu okosnicom vanjskog djelovanja Europske unije; poziva na poboljšanje dosljednosti i učinkovitosti različitih tematskih i geografskih instrumenata kako bi se postigao ovaj strateški cilj;
29. snažno potiče Europsku uniju da pruži podršku aktivnom i neovisnom civilnom društvu diljem svijeta na političkoj i finansijskoj razini kroz, na primjer, Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR);
30. pozdravlja osnivanje Europske zaklade za demokraciju (EED) čija je zadaća pružanje podrške putem fleksibilnog financiranja prilagođenog njihovim potrebama onima koji teže postizanju demokratskih promjena;

Politika proširenja, demokratizacija i ljudska prava

31. ističe značajnu važnost postupka širenja kao sredstva za poticanje demokratizacije i jačanje zaštite ljudskih prava;
32. pozdravlja odluku Europske komisije kojom vladavina prava postaje okosnicom procesa proširenja; zahtijeva od Europske unije da bude na oprezu tijekom procesa širenja te da zatraži strogu provedbu temeljnih odredbi ljudskih prava, kao što je zaštita osoba koje su članovi nacionalnih manjina, kroz uspostavu vladavine prava, ostvarivanje učinkovitog pristupa pravosuđu i jamčenje temeljnih sloboda;
33. zabrinuto ističe da poštovanje prava manjina predstavlja jedan od ključnih izazova Komisijine strategije širenja za razdoblje od 2012. do 2013. godine. potiče države članice da pokrenu opću javnu raspravu o prihvaćenosti članova manjina kroz obrazovanje, sudjelovanje u civilnom društvu i općenito podizanje svijesti; žali što se zajednica Roma nalazi u posebno nepovoljnem položaju na području Zapadnog Balkana; osuđuje opća negativna društvena stajališta prema ranjivim skupinama kao što su zajednice LGBT i osobe s invaliditetom, što predstavlja učestali problem u mnogim državama koje su zahvaćene proširenjem;

34. navodi kako je sloboda medija općenito napredovala u državama koje su zahvaćene proširenjem; osuđuje, međutim, nedostatak mjera kojim bi se osigurala sloboda izražavanja u nekim državama zahvaćenim proširenjem, radi čega često dolazi do autocenzure, miješanja politike, ekonomskog pritiska i uznemiravanja, ili čak nasilja nad novinarima, u svezi s time ozbiljno je zabrinut zbog sve većeg kršenja slobode izražavanja u Turskoj;

Izazov tranzicije unutar Europske politike susjedstva

35. prepoznaje izazove koji se odnose na demokratsku tranziciju u sjevernim i istočnim susjednim zemljama; navodi sve značajnije neslaganje u provedbi demokratskih reformi u susjednim zemljama;
36. pozdravlja novi pristup Europske unije usmjeren na uspostavu partnerstva između EU-a, susjednih zemalja i njihovih društava, koji se temelji na uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti općim vrijednostima koje se tiču ljudskih prava, demokracije i vladavine prava; podržava pristup „više za više“ kojim bi se trebala pružiti veća potpora partnerima koji su uključeni u izgradnju snažnije i održive demokracije te zaštite ljudskih prava; poziva EEAS i Komisiju da osiguraju učinkovitu i transparentnu primjenu ovog pristupa uzimajući u obzir izvješća Parlamenta;
37. zabrinuto ističe krhko stanje demokratskih procesa te pogoršanje ljudskih prava i temeljnih sloboda u mnogim susjednim zemljama; naglašava da su dobro upravljanje, sloboda udruživanja, izražavanja i okupljanja kao i slobodne tiskovine te mediji, vladavina prava i neovisno sudstvo neophodni za podupiranje demokratskih tranzicija; prepoznaje ključnu ulogu civilnog društva u pružanju javne potpore demokratskim reformama u susjednim zemljama;
38. žali što se u nekim zemljama organizacije civilnog društva i dalje suočavaju s ozbiljnim preprekama kao što su ograničena sloboda kretanja, podizanje tužbi protiv predstavnika nevladinih organizacija, prezamršeni upravni postupci, agresivno korištenje kaznenog zakona o kleveti protiv nevladinih organizacija ili potpuna zabrana njihovog rada, ograničavajuća pravila kojima se kontrolira međunarodno financiranje ili pružanje finansijske podrške koje podliježe prethodnom odobrenju;
39. izražava i dalje svoju zabrinutost zbog manjka demokracije, vladavine prava, temeljnih sloboda i izostanka poštovanja ljudskih prava u Bjelorusiji;
40. zabrinuto ističe primjere selektivnog pravosuđa u određenim istočnim susjednim zemljama; podsjeća da je Europska unija stalno tražila oslobođanje političkih zatvorenika, kao što je Yuliya Tymoshenko u Ukrajini; ponovno naglašava da se politička i kaznena odgovornost trebaju jasno odvojiti u zemljama koje se opredijelile za demokratske vrijednosti;
41. podržava provedbu svih koraka usmjerenih na uspostavu političkog dijaloga, koji predstavlja osnovni preduvjet za nastavak procesa tranzicije u Egiptu; izražava duboku zabrinutost zbog nedavnih kriza te poziva sve političke vođe u državi da pronađu način kako se pomaknuti s opasne mrtve točke i slože o primjeni vidljivih mjera za uspostavu povjerenja kako bi se izbjegao rizik od većeg krvoprolića i raskola unutar zemlje;

42. izražava i dalje svoju zabrinutost zbog krize u Siriji; snažno osuđuje pretjeranu uporabu sile i nasilja nad civilnim stanovništvom u zemlji te se zgražava zbog brojnih slučajeva državne zlouporabe koji mogu predstavljati zločin protiv čovječnosti; poziva sve oružane snage da odmah zaustave nasilje u zemlji; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog trenutačne humanitarne krize i njenih posljedica za susjedne zemlje; vjeruje da se ključno rješenje sukoba skriva u političkim mehanizmima i diplomatskim procesima;

Tranzicijska pravda i izazov uspostave mira poslije obustave sukoba

43. smatra da odgovornost za prošla kršenja predstavlja sastavni dio procesa izgradnje održivog pomirenja; pozdravlja namjeru EEAS-a za razvojem posebne politike u svezi s tranzicijskom pravdom kako bi se pružila pomoć društвima koja se još uvijek suočavaju s prethodnim kršenjima i nekažnjavanjem; ističe da je potrebno provoditi tranzicijsku pravdu na način koji je sukladan s općom potporom koju Europska unija pruža na području međunarodnog kaznenog prava, posebice kada je riječ o Međunarodnom kaznenom суду; ukazuje s posebnom pozornošću na iskustvo EU-a na području Zapadnog Balkana kao izvora inspiracije;
44. naglašava da ključni element pristupa EU-a tranzicijskoj pravdi treba predstavljati podrška za provedbu institucionalnih reformi pravosuđa kako bi se poboljšala učinkovitija primjena vladavine prava u skladu s međunarodnim standardima; naglašava potrebu da se bivše kriminalce podvrgne sudskom postupku pri državnim ili međunarodnim sudovima; ističe važnost javnog dijaloga u suočavanju s prošlošću, uspostavljanju konzultacija za stvarne žrtve i sudjelovanju u programima za naknadu štete, uključujući i odštete; smatra da provjera pozadine kadrova koji rade u tranzicijskim institucijama predstavlja ispit vjerodostojnosti tranzicijske pravde;
45. ističe posebnu složenost razvoja usklađenih politika namijenjenih primjeni u situacijama poslije sukoba; stoga naglašava potrebu za boljim nadzorom i usklađenošću s međunarodnim ljudskim pravima i normama humanitarnog prava u oružanim sukobima;
46. strogo osuđuje ozbiljno kršenje ljudskih prava u oružanim sukobima koji su se odigrali tijekom nedavnih i trenutnih kriza u državama poput Sirije, Malija i Srednjoafričke Republike, a posebice pogubljenja, silovanja i ostale oblike seksualnog zlostavljanja, djela mučenja, proizvoljnih uhićenja i pritvaranja; poziva EU da se uhvati u koštaс s borbot protiv nekažnjivosti u svim tim slučajevima te da podrži djelovanje domaćih pravosudnih organa, kao i Međunarodnog kaznenog suda kako bi dovela počinitelje pred lice pravde;
47. poziva VP/HR i EEAS da provedu temeljitu reviziju politike vezane uz tragичне događaje u Siriji, Libiji i Maliju kao i druge nedavne sukobe kako bi se revidirale smjernice EU-a o međunarodnom humanitarnom pravu (MHP) te pronašao učinkovitiji način njihove primjene; poziva EU da podupre postojeću inicijativu Međunarodnog odbora Crvenog križa i švicarske vlade kojom se želi reformirati aktualni međunarodni okvir upravljanja MHP-om;

Nedovršeni procesi tranzicije i dotične zemlje

48. upozorava na nedovršene postupke tranzicije u zemljama u kojima je provedba reformi i procesa tranzicije zaustavljena ili onemogućena od strane vladajućeg režima; poziva EU

da nastavi ulagati napore u postupku nagovaranja vladajućih elita u tim zemljama, kao i u drugim zemljama autoritarne vladavine, da pokrenu postupak provedbe reforme usmjereni na razvoj jake i stabilne demokracije u kojoj se poštju vladavina prava, ljudska prava i temeljne slobode;

49. podsjeća da u zemljama u kojima procesi tranzicije nisu dovršeni manjka demokratskih reformi i političke odgovornosti; ponavlja da svi građani imaju puno pravo na slobodno sudjelovanje u političkom životu u kojem će se održati slobodni, pošteni i otvoreni izbori na kojima će predstaviti više stranaka i različitih alternativnih medijskih izvora;
50. izražava svoju ozbiljnu zabrinutost zbog usvajanja nedavnih represivnih zakona i njihove proizvoljne provedbe od strane ruskih vlasti koja često dovodi do uz nemiravanja nevladinih organizacija civilnog društva, aktivista, branitelja ljudskih prava i manjina;
51. ističe potrebu za međunarodnim praćenjem stanja u kojem se nalaze ljudska prava u Kini te poziva države članice EU-a da aktivno sudjeluju u uspostavi ovog praćenja u svjetlu neuspjeha u ostvarivanju dijaloga o ljudskim pravima između Europske unije i Kine kako bi se postigli značajni i vidljivi rezultati;
52. izražava duboku zabrinutost zbog stalnog pogoršavanja stanja u kojem se nalaze ljudska prava u Iranu, nastavka represije reformista, sve većeg broja političkih zatvorenika i zatočenika savjesti, visokog broja izvršenih pogubljenja, uključujući i maloljetnih osoba, raširenog mučenja, nepoštenih sudskih procesa i pretjeranih iznosa jamčevine kao i striktnih ograničenja u svezi sa slobodom informiranja, izražavanja, okupljanja, ispovijedanja vjere, obrazovanja i kretanja;
53. izražava duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja u kojem se nalaze ljudska prava u Demokratskoj Narodnoj Republici Koreji (DNRK) te poziva DNRK da započe smislen dijalog o ljudskim pravima s Europskom unijom; poziva DNRK da prestane s izvansudskim ubojstvima i prisilnim nestancima te da osloboди političke zatvorenike i dopusti svojim građanima da slobodno putuju unutar i izvan zemlje; poziva DNRK da dopusti slobodu izražavanja i medijsku slobodu kako nacionalnim tako i međunarodnim medijima te građanima necenzurirani pristup internetu;
54. poziva EU na uvođenje učinkovitih političkih sankcija prema svim režimima u kojima su civilni povrgnuti represivnim metodama;

Promatranje izbora i politike potpore demokraciji

55. pozdravlja kontinuiranu podršku koju Europska unija pruža u izbornim postupcima diljem svijeta putem misija za promatranje izbora (MPI), misija izbornih stručnjaka (MIS) te pružanjem pomoći prilikom održavanja izbora i podrške domaćim promatračima; navodi da su te misije nedavno pridonijele potpori demokratskog razvoja u zemljama iz okruženja EU-a te su njeni članovi prisustvovali prijenosu vlasti na oporbu (Senegal) i konsolidaciji novonastale demokracije nakon završetka sukoba (Sierra Leone);
56. pozdravlja inicijativu Koordinacijske skupine za podršku pri uspostavi demokracije i provedbi izbora (DEG) kojom se želi osigurati bolje praćenje preporuka MPI-ja koje se koriste kao „mapa puta prema demokraciji” u dotičnoj zemlji te glavnom promatraču dati

posebna zadaća da osigura praćenje preporuka uz potporu poznatih tijela Parlamenta;

57. naglašava važnost povećanja operativnog kapaciteta parlamenata između izbora; u tom smislu poziva EU da na forumu o učinkovitosti pružanja pomoći koji se održava na visokoj razini da svoje obećanje kako će razvoj suradnje utemeljiti na „demokratskom vlasništvu” s posebnim osvrtom na snažniju ulogu parlamenta;

Sloboda izražavanja

58. naglašava posebnu važnost slobode izražavanja, uključujući i slobodu medija u tranzicijskim okruženjima; pozdravlja predanost EU-a u nastojanjima za izradom Smjernica o slobodi izražavanja (mrežno i izvanmrežno) te preporučuje EU-u da razvije metodologiju za nadziranje i reagiranje na promjene u zakonodavstvu kojima se ograničava pluralizam i sloboda tiskovina u trećim zemljama;

Podrška EU-a općim ljudskim pravima

59. potpuno podržava afirmativno stajalište koje je zauzela Europska unija u okviru strateškog okvira o ljudskim pravima i demokraciji u pogledu promocije i zaštite ljudskih prava, kao i zalaganja da se „javno govori protiv svakog pokušaja nepoštovanja općih ljudskih prava”;

Ljudska prava unutar sustava UN-a

60. ponovno ističe svoju podršku jačanju ljudskih prava unutar sustava UN-a kao važnog preduvjeta za postizanje napretka na području općih ljudskih prava; prepoznaće napore koje EU ulaže u reviziju Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava te poziva sve članove Vijeća za ljudska prava da se pridržavaju najviših standarda kada je riječ o ljudskim pravima i poštuju svoja obećanja koja su dali prije održavanja izbora; smatra da neovisnost Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava i posebnih postupaka UN-a kojima nositelji mandata raspolažu predstavlja ključni preduvjet za njihovo učinkovito funkcioniranje te naglašava potrebu za nemajenskim sredstvima za njihovu realizaciju;

61. pozdravlja početak provedbe drugog ciklusa postupka Univerzalnog periodičnog pregleda (UPP) te poziva Europsku uniju da nastavi pratiti jačanje postupaka UPP-a i stupnja provedbe preporuka UPP-a u zemljama koje su ih prihvatile i obvezale se provesti ih;

62. poziva zemlje članice Europske unije da ustraju u predanosti koju su pokazale prilikom izrade strateškog okvira Europske unije kako bi se ratificirali i proveli ključni sporazumi o ljudskim pravima, a posebice deset temeljnih sporazuma UN-a na području zaštite ljudskih prava te dodatni protokoli, i donijele odgovarajuće deklaracije kojim će se jamčiti prihvaćanje svih pojedinačnih pritužbi i postupaka ispitivanja; ističe važnost ratifikacije navedenih sporazuma radi unutarnje i vanjske vjerodostojnosti politike Europske unije o ljudskim pravima;

63. potiče EU i njezine države članice da pruže podršku visokoj povjerenici Ujedinjenih naroda za ljudska prava u provedbi njezina izvješća za 2012. godinu o jačanju uloge ugovornih tijela UN-a koja imaju ključnu ulogu u praćenju stvarnog ispunjavanja obveza

koje se odnose na ljudska prava od strane država koje su stranke u UN-ovim sporazumima o ljudskim pravima;

Međunarodni kazneni sud

64. ponovno ističe svoju snažnu potporu Međunarodnom kaznenom sudu; smatra da sve veći broj država stranaka predstavlja važan korak u razvoju jačanja univerzalnosti Suda te pozdravlja ratifikaciju Rimskog statuta od strane Gvatemala u travnju 2012. i Obale Bjelokosti u veljači 2013.;
65. žali što Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda nije još uvijek sastavni dio nove regulative Općeg sustava povlastica (GSP) niti na listi konvencija koje je potrebno usvojiti za postizanje statusa GSP+-a; navodi da brojni kandidati za status GSP+ nisu države stranke koje se navode u Statutu niti su ga ratificirale (npr. Armenija i Pakistan); ponovno ističe svoju preporuku da Rimski statut bude naveden na budućem popisu konvencija;
66. poziva EU i njezine države članice da naglase potrebu za ratifikacijom i usvajanjem Statuta u pregovorima i dijalogu s trećim zemljama, regionalnim organizacijama i ostalim regionalnim skupinama te da se pritom osvrnu i na odredbe o Međunarodnom kaznenom sudu i međunarodnoj pravdi u sporazuma Europske unije s trećim zemljama;
67. poziva izaslanstva Europske unije i posebne predstavnike EU-a da aktivno promoviraju Međunarodni kazneni sud, izvršenje njegovih odluka te borbu protiv nekažnjivosti za zločine počinjene prema Rimskom statutu;
68. poziva zemlje članice Europske unije da prihvate zahtjev Međunarodnog kaznenog suda za pomoć i suradnju u svim fazama sudbenog postupka (preliminarno ispitivanje, istraga, uhićenje i predaja, zaštita žrtava i svjedoka, privremeno puštanje na slobodu, izvršenje presude) ;

Osuda na smrt i smrtna kazna

69. ponovno ističe svoje jednoglasno protivljenje smrtnoj kazni te smatra da je ukidanje smrтne kazne na svjetskoj razini središnji cilj politike EU-a o ljudskim pravima; naglašava da se osuđivanje na smrt nikada nije pokazalo učinkovitim u smanjivanju stope kriminala; pozdravlja napore koje ulažu Europska unija i njezine države članice te Ujedinjeni narodi za usvajanje Rezolucije o moratoriju na izvršavanje smrтne kazne koju je Generalna skupština donijela u prosincu 2012. godine;
70. osuđuje činjenicu da je Bjelorusija ostala posljednja zemlja na europskom kontinentu koja je odlučila zadržati smrtnu kaznu; ponovno ističe da duboko žali zbog pogubljenja Dmitrija Konovalova i Vladislava Kovaleva; ponovno poziva Bjelorusiju da usvoji moratorij na izvršavanje smrтne kazne kako bi u konačnici došlo do njezina ukidanja;

Iskorjenjivanje diskriminacije

71. podsjeća na članke iz Opće deklaracije o ljudskim pravima u kojima se navodi da su sva ljudska bića rođena slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima te da su jednaki korisnici prava i sloboda bez ikakve diskriminacije utemeljene na rasi, boji kože, spolu, jeziku,

vjeri, socijalnom podrijetlu, rođenju ili drugom čimbeniku; ponovno poziva Europsku uniju na borbu protiv diskriminacije i netolerancije, koja predstavlja ključni dio njezine politike o ljudskim pravima te koju mora temeljiti na inkluzivnoj i sveobuhvatnoj definiciji nediskriminacije, naglašava da poštivanje prava manjina predstavlja ključni element za uspostavu mira, razvoj i demokraciju; pozdravlja i potiče Europsku uniju na dodatni angažman po ovom pitanju u suradnji s Ujedinjenim narodima i regionalnim organizacijama;

72. poziva EU da obrati posebnu pozornost na diskriminaciju koja je utemeljena na oblicima društvenog raslojavanja, kao što su kaste i analogni sustavi naslijeđenog statusa, koji imaju vrlo štetan i ponekad destruktivan utjecaj na mogućnosti za jednako uživanje u ljudskim pravima;
73. ističe da pravo na slobodu mišljenja, svijesti, vjere ili uvjerenja, kao što je navedeno u članku 18. Opće deklaracije o ljudskim pravima i drugim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima, predstavlja temeljno ljudsko pravo, koje obuhvaća pravo vjerovanja ili nevjerovanja, pravo na prihvatanje, mijenjanje i napuštanje pojedinačno odabranog uvjerenja;
74. izričito osuđuje diskriminaciju, netoleranciju, nasilje i ubijanje na osnovu vjere i uvjerenja, bilo gdje i bez obzira tko joj je izložen; posebno je zabrinut zbog mogućeg povećanja sektaštva utemeljenog na vjerskoj pripadnosti u zemljama poput Egipta i Sirije što će predstavljati prepreku za postizanje trajnog mira i pomirenja;

Prava žena i djece te njihovo osnaživanje

75. izražava svoju punu potporu radu UN-a u osiguravanju i osnaživanju prava žena; podupire provedbu akcijskog plana o spolnoj jednakosti te osnaživanju žena koji je u razvoju; poziva izaslanstva EU- da uvedu posebne mјere koje se odnose na važnost vanjske pomoći i razvoja suradnje u svojim lokalnim strategijama za provedbu smjernica EU-a o nasilju nad ženama i djevojkama te suzbijanje svih oblika diskriminacije kojima su izložene;
76. skreće pozornost na uključivanje zločina na spolnoj osnovi i zločina seksualnog nasilja u Rimski statut koji se smatraju ratnim zločinom, zločinom protiv čovječnosti odnosno konstitutivnim činom u pogledu genocida ili mučenja; u tom pogledu pozdravlja Rezoluciju 2106 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o prevenciji seksualnog nasilja u sukobima, usvojenu 24. lipnja 2013., kojom se potvrđuje ključna uloga Međunarodnog kaznenog suda u borbi protiv nekažnjavanja seksualnih zločina i zločina utemeljenih na spolnoj osnovi; poziva Europsku uniju da podrži provedbu tih načela u cijelosti; ponovno ističe nastojanje Europske unije da se ljudska prava i spolna pitanja postave u središte misija koje se izvode unutar Zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) u skladu s rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 i 1820 o ženama, miru i sigurnosti;
77. poziva na ciljanu kampanju o pravima djece s posebnim naglaskom na nasilje nad djecom; raduje se učinkovitoj provedbi integrirane strategije EU-a za sprječavanje trgovine ljudima, koja se odnosi na razdoblje od 2012. do 2016. godine, a u kojoj se navodi da je dječji rad osnovni uzrok trgovine ljudima;

78. ističe potrebu da se pojačaju napor u provedbi revidirane strategije za provedbu Smjernica EU-a o djeci i oružanim sukobima; dodatno potiče EU na produbljivanje suradnje s UN-ovim posebnim izaslanikom za djecu koja su zahvaćena oružanim sukobima; pozdravlja pokretanje u 2012. godini nove finansijske linije za pružanje potpore djeci koja su zahvaćena sukobima putem humanitarne pomoći, koja osigurava pristup obrazovanju u hitnim slučajevima;
79. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladama i parlamentima država članica i država kandidatkinja, Ujedinjenim narodima, Vijeću Europe te državama i teritorijima spomenutima u ovoj Rezoluciji.